

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 2. Zwarte Koo. — 4. De Heks uit de Duinen. — 5. Aan de Molenbeek. — 7. Karel Cogge (De Overstroming aan den IJzer. — 9. De Jonge Vluchteling. — 13. Beter een Lap dan een Scheur. — 14. Harten van Gozd. (B. Hans). — 15. Op 't Verdrongen Land van Saaftinge. — 16. De Fee van den Kluisberg. — 17. De Zinneloozen te Gheel. — 18. De Hut op de Heide. — 19 Hugo Verriest. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 21. De Landlooper. — 22. En toch Feest. (B. Hans). — 23. Sinterklaas in 't Veehuis. — 24. Grapjes en Vroolijke Vertellingen. — 25. De Vriezeman. — 26. Verdwaald en Terecht. (B. Hans). — 27. De Jongen van West-Roosebeke. — 28. De Jongens van den Waterkant. (B. Hans.) — 29. De Kleine Smokkelaar. (A. De Cort). — 30. De Verdrongen Stad. — 31. Het Weesje van Brugge. — 32. Schoone Daden. — 33. Een plezierige Vacantie. — 34. Nog Grapjes. — 35 Het kindje van de zee. — 36. In de Moeren. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 39. De Man uit den Toren. — 40. Spreekwoorden en Verhalen. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 44. 't Grafje in de Duinen. — 46. Broederliefde (de gebroeders van Raemdonck). — 47. Brugge en Omgeving. — 48 Eerlijk duurt het langst. — 49. De Kleine Verspieder. — 51. Een Lastig Geschenk. — 52. Zonder Ouders. (B. Hans). — 53. Een Kerstfeest in Vlaanderen. — 54. Arme Bedelares. (A. De Cort.) — 55. De Verloren Zoon. — 56. In 't Bosch van Houthulst. — 57. Nog Gered. (B. Hans). — 58. Uit de Oude Doos. — 59. Dokter Jenner en Jenny. (J. Ten Heuvel). — 60. Moeder Eyer. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 64. De Kinderen van den Zeeloods. (B. Hans). — 65. Bij de Boschkerels. — 66. De Kinderen van den Smkelaar. — 68. De Landverhuizers. — 69. Leeuwte Van Damme — 70. Van alles wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 72. Een Moedige Kermisjongen. — 73. Trouwe Vriendschap — 75. Aan de Kust. — 76. Het Bultje. (B. Hans). — 77. De Pastoor van Lapscheure. — 78. Samen uit. — 79. De verrassing van Audenaarde. — 81 Een Pak van 't Hart. — 82. Vaderlandsche Verhalen. — 85. De overwintering op Nova-Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den Val. — 89. Hoe Sinterklaas hielp. — 90. In Grooten Nood. (Annie Hans). — 91. Kerstmis aan Zee. — Toch beter thuis. — 104 Denk aan Moeder. — 110. Robinson Crusoe — 111. Hendrik Conscience. — 116 Een Blijde Sinterklaas avond. — 117. Peter Joannes (B. Steyns) — 121. Hoog Bezoek — 122 De wonderlijke Zwaan. — 123. Uit Bange Dagen. — 125. De Flinken Baanwachster. — 126. De Kerels van Lampernisse. (Zannekin). — 127. Eliza's Vlucht. — 128. De Gelaarsde Kat. — 129. De Dochter van den Blauwer. — 130. In Vacantie. — 131. Gered uit de Sneeuw — 132. Tinneke. — 133. De Heldin van Stekene — 134. Onrechtvaardig Gestraft. — 135 De Apostelbrokken van Rupelmonde. — 136. Tijd Uilenspiegel. — 137. Om Tom. — 138. Alfreds Vacantie. — 139. Matha's Avonturen. — 140. St-Niklaas te Mechelen. — 141 Kerstavond van Bertje. — 142. Op 't Oud Kasteel. — 143. De Reis in de Wildernis. — 144. Bij de Kabouteren. — 145. De Spionnen op den Toren. — 146 De Jongen van Gaver — 147. Een Jaar van Huis. — 148 De Schat in de Duinen. — 149. Oud Moederke. (C. Maerten) — 150. De Smokkelaars van de Zee. (J. Godde is). — 151. De Brand. — 152. De Schat in de Mijl (B. Hans). — 153. Het Graf in 't Bosch. — 154. Het Berouw van den Strooper. — 155. 't Kasteel Hoogdonck. — 156. Van de Hut naar het Palis. — 157. De Heldhaftige Mijwreker. — 158. Brave Harten (tooneelstukje). — 159. Karel de Goede — 160. Na veel avonturen. — 161. Gered door een aap. — 162. Jan Breudel. — De slag der Guld n sporen. — 164 Van den dood gered. — 165. Het Bacheljongetje (J. Maarten) — 166 — D Toovensar. — 167 Van drie roovers. — 168 Een jonge held — 169 Jacob Van Art. velde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. Een avontuurlijk reis. — 173. De strijd met den wolf — 174 Een vroelike avond. — 175 De gevluchte slaaf — 176. In de Vliegmaschine. —

Richt u voor Kinderbibliotheek tot A. Hans-Van der Meulen, Contich

Jeanne d'Arc

Uitgave Hans-Van der Meulen, Contich.

— PRIJS : 60 CENTIEMEN —

JEANNE D'ARC**I.**

Vijf honderd jaar geleden was er oorlog tus-
schen Frankrijk en Engeland. En de Engelschen,
die vereenigd waren met de Bourgondiërs, in
Frankrijk zelf, behaalden groote overwinningen.
Ze waren in een groot deel van Frankrijk mees-
ter, en, indien ze de stad Orléans konden ne-
men, zouden ze ook baas worden in het Zuiden.
En dan was het met Frankrijk gedaan.

Engelsche en Bourgondische benden, trokken
plunderend rond, en 't was onveilig op de we-
gen.

Geen wonder dus dat Bertrand, een handelaar
die met een ezelskar rond reisde om allerlei wa-
ren op de hoeven te verkoopen, zich spoedde om
thuis te zijn, nu het al avond was geworden. Don-
ker was het niet, want lieflijk scheen de maan.
Maar daardoor zouden roovers te beter de ezels-

kar bemerkt hebben. En die kerels namen alles mee en gaven geen zier om 't leven van een burger.

Naast Bertrand zat zijn zoon Pierre, een jongen van zestien jaar, die vader bij den handel hielp. Beiden verlangden naar huis, naar hun avondmaal en de rust.

De kar schokte voort over den slechten weg.

Maar Domremy, de woonplaats, was dichtbij. En met een zucht van verlichting zag Bertrand weldra de kerk, welker dak in de maan als verzilverd scheen.

Plots stootte Pierre zijn vader aan.

— Kijk eens daar... op het kerkhof, fluisterde hij.

En Bertrand schrok dan ook. Tusschen de kruisen lag een gedaante geknield. Was dat een spook of een geest? Vader en zoon sloegen een kruis.

— Laat ons een anderen weg nemen! smeekte Pierre. O, nu zie ik het... het is Jeanne van Jacquot d'Arc, hernam hij, eensklaps gerust gesteld.

— Ja, waarlijk...

De maan bescheen het schoon, zacht gelaat van een zeventienjarig meisje, dat daar in biddende houding zat, de oogen hemelwaarts. Rond haar was alles stil. De huisjes stonden reeds gesloten. De meeste menschen zouden wel slapen.

Vader en zoon zwegen tot de kar een eind voorbij het kerkhof was.

— Jeanne is niet bang om zoo tusschen de dooden te gaan bidden, zei Pierre.

— Zij is een vroom meisje, antwoordde Bertrand. En ze is dikwijls op het kerkhof. Ze luisterd zoo gaarne naar het luiden der klokken. Ze is geen gewoon kind. Ik weet nog, dat ze geboren werd. Het was in den nacht van Drie Koningen. We hadden 's avonds feest gevierd. In den nacht hoorden we al de hanen kraaien. Dat was wonderlijk en er werd toen veel over gepraat. Er stond een groote hoop volk aan de kerk, toen Jeanne gedoopt werd. 't Leek wel of we allen zoo blijde waren als de ouders zelf. Nu is dat vergeten. Jeanne hoedt de schapen en werkt met haar moeder mee, zooals de andere meisjes van het dorp, en toch is ze geen gewoon kind... Ze zit dikwijls te peinzen en te droomen.

De ezel bleef staan en balkte van genoegen. Hij was thuis... Een vrouw deed de deur open. Het was Pierre's moeder.

— Goeden avond, groette ze. Wat ben ik blij, dat ge hier zijt! Ik maakte me al ongerust.

— Ja, het is laat geworden, sprak haar man. We zijn vandaag ver geweest. Maar we hebben, God zij dank, goede zaken gedaan...

Pierre hielp zijn vader den ezel stallen en de kar

in de schuur steken. En dan smaakte heerlijk het avondmaal.

— Met die soldaten in de streek ben ik altijd bang voor u, zei moeder.

— Robert de Baudricourt is toch met eigen volk te Vaucouleurs, vlak bij, merkte Bertrand op. Maar ja, het verandert gauw. De vijand is stoutmoedig en dringt overal door.

— Mijnheer de Baudricourt's soldaten zijn ook ruw, hernam moeder. En of ge nu van vriend of vijand wordt gebeten, 't doet altijd zeer. O, wanneer zal het vrede worden!

— Niet spoedig, meende Bertrand. Onze koning is dood en prins Karel is jong. En de heeren die hem raad moeten geven, twistten onder elkaar. De rijke lieden hebben geen gebrek, smullen en brassen. En de vijand rukt altijd verder. Ik vrees, dat Karel nooit tot koning gezalfd zal worden. Dat moet te Reims gebeuren en daar is de vijand meester. 'k Denk dat het met Frankrijk gedaan is en de Engelschman ons zal regeeren.

Pierre vertelde aan moeder, hoe ze Jeanne d'Arc op het kerkhof hadden gezien.

— Wel, vandaag beweerde Marguerite, de bedelares, dat Jeanne niet pluis is in 't hoofd, zei vrouw Bertrand. Verscheidene mensen hebben Jeanne bij haar schapen luid hooren spreken en er was toch niemand bij haar.

— O, moeder, ze zat nu zoo vroom te bidden, vertelde Pierre. En dat zou ze toch niet doen, als er een duivel in haar zat.

Men meende toen, dat een zinnelooze een duivel in zich had, die tot allerlei dwaze handelingen dreef.

Lang praatte het drietal niet meer. Reeds lagen de dochters Marie en Julienne te bed. En 't was ook voor de ouders en Pierre tijd om te gaan rusten. Toch lag Pierre nog eenigen tijd wakker. En hij dacht aan Jeanne d'Arc.

Hij kwam dikwijls bij Jeanne's ouders aan huis. Hij was bevriend met de zoons Jacquemin, Jean en Pierre. En de vader was bestuurder of deken der gemeente en kommandant van de wacht. Dagerlijks trokken er reizigers voorbij uit Vlaanderen en Bourgondië. Die logeerden soms in het huis van de Arcs. Pierre had mede aangezeten bij de schouw om die menschen van hun tochten te hooren vertellen. Ze spraken dan meestal over de verwoestingen en de wreedheden van den oorlog. En Pierre gevoelde in zulke uren lust om mee te strijden voor de bevrijding van Frankrijk. Jeanne's broers spraken ook van naar 't leger te trekken.

Jeanne had soms geweend als ze hoorde, hoe ongelukkig veel menschen in Frankrijk waren. En zeker had ze van avond gebeden voor de overwinning en den vrede. En dan durfde zoo'n bedelares

rond strooien dat het brave meisje niet goed bij 't hoofd was.

Pierre viel zoo mijmerend in slaap.

Den volgenden morgen moest hij er weer met vader op uit. Ze hadden vandaag zaken te doen te Vaucouleurs. Pierre ging wel gaarne naar het stadje om er de beweging van de soldaten te zien, die er gehoorzaamden aan kapitein de Baudricourt.

Te Vaucouleurs reed Bertrand van den eenen winkel naar den anderen om kruidenierswaren, lijnwaad en wol af te leveren en nieuwe bestellingen op te nemen.

Pierre moest helpen lossen, en het boek houden. Hij gold in het dorp, en zelfs in de streek, voor een geleerde, omdat hij wat lezen en schrijven kon. Vader had hem dat voor veel geld laten leeren. Bij de Arcs kon niemand het, ook Jeanne niet.

Het was al een eind in den namiddag toen Bertrand naar het huis van kapitein Baudricourt reed om zijn paspoort te laten vernieuwen.

Vader en zoon keken verbaasd op. Juist liet de kapitein twee bezoekers uit: het waren Jeanne d'Arc, in haar eenvoudig, rood kleed en een stoere boer, in wien Pierre, Durand Laxart, een oom van Jeanne, herkende. En tot dien oom riep kapitein de Baudricourt:

— Breng ze terug bij haar vader en wasch ze

maar eens ferm de ooren! Wat haalt ze nu in haar hoofd!

Pierre stond ontsteld naast zijn kar. Wat had Jeanne misdreven? Was ze weggelopen van huis en opgepakt en moest haar oom Durand ze komen halen?

Bertrand ging haastig bij den kapitein om een pas te vragen. En Pierre keek naar zijn dorpsgeenoot. Jeanne zag hem en trad op hem toe.

— Pierre, denk geen kwaad van mij, sprak ze, en met haar schrandere, fonkelende oogen keek ze hem aan.

— Kwaad, wel neen, Jeanne, stamelde de knaap.

— Ik had een boodschap te doen bij den kapitein en vroeg mijn oom mee. Maar die heer wil niet luisteren. Toch zal hij wel moeten. O, Pierre, tusschen Coussey en Vaucouleurs woont een meisje, dat eer een jaar verlopen is, den koning van Frankrijk zal doen kronen.

Jeanne knikte en verwijderde zich.

— Rijdt ge met ons mee, we keeren recht naar huis terug! riep Pierre haar na.

Ze keerde zich om en schudde het hoofd, en antwoordde:

— Ik ben eenige dagen bij mijn oom te Burey. Na lang wachten kreeg Bertrand zijn pas.

— 't Wordt weer laat, bromde hij. Om een paar letters te krabbelen hebben ze daar een half

uur noodig en eerst ontvangen ze een eerlijk mensch of hij een dief en een moordenaar is. Die kerels zouden beter hun dapperheid toonen door de Engelschen uit het land te jagen.

Pierre dacht aan de zonderlinge woorden van Jeanne d'Arc.

't Duurde een tijdje, eer Bertrand uitgebromd was. De kar reed toen al den eenzamen landweg op.

— Nu geloof ik waarlijk ook, dat Jeanne van onzen Jacquot in 't hoofd is geraakt, zei de handelaar toen. Wegloopen naar het soldatenstadje!

— Neen, vader, dat heeft ze niet gedaan. Ze vertelde me, dat ze een boodschap voor den kapitein had.

— Och, wat, een boodschap? Een boerenmeisje als zij!

Pierre herhaalde wat Jeanne hem had meege-deeld over een meisje, dat den koning zou doen kronen.

— Is dat nu geen gekkenpraat, hernam Bertrand. Haar oom zal juist te Vaucouleurs geweest zijn, en haar bemerkt hebben. Jacquot moet ze maar eens een flink pak slaag geven. Dan ranselt hij er den duivel uit. Aan die soldaten gaan vertellen, dat een meisje den koning zal helpen! Praatjes. Er dansen in de herbergen, dat wilde ze zeker. 't Komt niet overeen met haar bidden van

gisteravond. Ha, Marguerithe heeft gelijk: het is in Jeanne's hoofd niet pluis.

Maar Pierre wilde dat niet gelooven. Vader dutte in. De knaap lette op de baan en verzonk in gedachten.

II.

Weer kwam Bertrand met Pierre bij avond van een tocht huiswaarts.

In 't bosch, waar de kar nu over een zandweg reed, was het reeds donker.

Aan een bocht van de dreef, zagen vader en zoon plots lichten. Groote vuren brandden en gedaanten zaten er rond.

— Soldaten, zei Bertrand. Zijn het vrienden of vijanden?

Hij wist, dat de vijand in den laatsten tijd verder was gedrongen.

— We zullen rechtsomkeer maken, zei hij tot Pierre. Ik vertrouw die gasten niet.

Maar uit het struikgewas sprongen reeds eenige kerels, die Bertrand vastgrepen.

— Een spion, die komt loeren wat we uitvoeren, riep er een.

— 't Is niet waar! zei Bertrand. Ik ben een rustig burger. Laat me los.

Hij wilde zich bevrijden. Plots slaakte hij een

gil en stortte neer door een sabelhouw getroffen.

— Pierre... vlucht naar... moeder. Bescherm haar... stamelde hij nog.

De jongen knielde weenend bij zijn vader neer.

Maar een der soldaten greep hem bij den nek omhoog.

— Ge hebt mijn vader gedood! schreeuwde Pierre.

— Ja! En gij gaat hem straks achterna, galge-naas! Maar eerst zult ge onzen kommandant eens vertellen, wat ge zoo bij donker hier in 't bosch komt uitvoeren.

Pierre werd woedend en vlug stompte hij den soldenier zijn vuist in 't gelaat. Pijnlijk verrast liet de kerel hem even los. Pierre sprong snel in het struikgewas en vluchtte weg. Hij hoorde de mannen razen, tieren en vloeken... Ze achtervolgden hem, doch niet lang. 't Was voor hen een hopeloos zoeken in het donkere woud.

Pierre bleef hijgend staan. Alles was zoo gauw gebeurd. Tien minuten of een kwartier geleden, had hij nog rustig naast vader gezeten, op de kar. En was zijn vader nu waarlijk dood?

De knaap snikte van verdriet. Hij wilde terug naar de noodlottige plaats. Misschien leefde vader toch nog... Pierre wist wel, dat, als de soldaten hem weer in hun macht kregen, ze hem ook

het leven zouden benemen, maar de kinderlijke liefde dreef hem terug.

In zijn vlucht had hij echter geen rekening kunnen houden met de richting. Waar lag zijn vader?

— Als ik het schijnsel der vuren zie, vind ik de plaats wel, meende de knaap.

Hij sloop tusschen het struikgewas voort. Maar hij zag geen lichten. Hij kon niet vermoeden, dat de soldaten ze gedooft hadden. De legertroep was wantrouwend geworden door de verschijning van de ezelskar. Men hield Bertrand voor een spion van kapitein de Baudricourt. En een knaap was ontsnapt en kon nu het kamp verraden. De vijand was op zijn hoede.

Pierre zag dus geen vuren. En in 't donker dwaalde hij rond. Eindelijk bemerkte hij een hut. Wanhopig klopte hij aan. 't Duurde eenigen tijd eer een bezembinder hem binnen liet.

Pierre vertelde zijn vreeselijk avontuur.

— Bertrand, zei de man, o, ik ken hem goed. En ik heb ook u, den zoon dikwijls op de ezelskar gezien. En is uw vader vermoord? Wat tijden toch! Blijf vannacht hier! Er zullen overal soldaten rond zwerven en ge hebt nu ondervonden dat ze niets om 't leven van een mensch geven.

— Ik kan vader niet vinden! kloeg Pierre.

— Dat is een onbegonnen werk in dit groote bosch.

— Dan moet ik dadelijk naar huis!

— Ge zijt nog twee uur van Domremy...

— Maar morgen kunnen de wreedaards het dorp plunderen. Het ligt aan den grooten weg. Ik moet de menschen waarschuwen en moeder en mijn zusters beschermen.

— Ja, dat zou wel noodig kunnen zijn. Weet ge wat, ik ga met u mee, hernam de bezembinder, die hier alleen woonde.

In den nacht kwamen beiden te Domremy aan. Het dorp lag in diepe rust. En men was er zich dus niet bewust van het dreigend gevaar.

— Laten we eerst den kommandant der wacht opkloppen, stelde Pierre voor. Het is Jacquot d'Arc. Hij woont hier. Hij kan het alarm geven.

De vader van Jeanne opende een raam. Het gebeurde meermalen, dat late reizigers zijn gastvrijheid inriepen.

— Wie daar? vroeg hij.

— Ik ben het, Pierre van Bertrand. O, er is iets vreeselijks gebeurd, antwoordde de knaap en hij brak weer in tranen uit.

— Ik kom! beloofde Jacquot.

Met een kaars in de hand noodigde hij het tweetal binnen. En Pierre deelde zijn gruwelijk wederen mee.

— Dan moet het heele dorp vluchten, besliste Jacquot d'Arc. Kapitein de Baudricourt heeft vanmiddag met zijn soldaten Vaucouleurs verlaten

en we zijn zonder bescherming. Morgen komt de vijand hier alles afbranden en plunderen, en wie blijft, wordt vermoord.

Zoo ging het in dien tijd.

— Ik zal het alarm geven, hernam d'Arc. Arme Pierre, weet uw moeder het nieuws al?

— Neen!

Met den bezembinder begaf Pierre zich naar zijn woning. Moeder was in doodelijke onrust, opgebleven.

— O, waar is vader! kreet ze, toen ze zag, dat een vreemde haar zoon vergezelde.

— Dood! snikte Pierre.

Hortend en stootend gaf hij nog eens verslag van het gebeurde. Zijn zusters kwamen ook op en luchtten eveneens hun verdriet in tranen.

Intusschen geraakte het dorp in beroering. De menschen waren gewekt, door de noodklok. Jacquot d'Arc deelde de angstwekkende mare mee en ried ieder aan te vluchten.

Met vee en andere bezittingen trok de treurige stoet op. Pierre dacht aan de laatste woorden van zijn vader. Hij moest nu handelen en zich een man toonen, om vaders plaats te vervullen.

Jacquot d'Arc nam de familie Bertrand onder zijn hoede. Hij was Pierre dankbaar voor diens waarschuwing. De bezembinder keerde terug. Hij wilde het bosch niet verlaten. Hij beloofde naar

het lijk van Bertrand te zoeken en het, zoo mogelijk, treffelijk te begraven.

Domremy lag van allen verlaten...

Jeanne d'Arc toonde veel medelijden met de familie Bertrand.

— 't Is wel treurig in Frankrijk, zei ze tot Pierre, maar eer een jaar verloopen is, zal het gered zijn.

— De vijand dringt toch steeds verder door, merkte de knaap op.

— Geloof in mijn woorden!

Pierre dacht aan Jeanne's bezoek te Vaucouleurs. Ze was nadien weer thuis gekomen. En de menschen zeiden, dat ze heel vreemd deed. En nu sprak ze ook zoo zonderling.

Maar Pierre had te veel verdriet om lang haar woorden te overpeinzen.

De menschen van Domremy vluchtten naar Neufchâteau. D'Arc nam de Bertrands mee in een klein gasthof. Dikwijls zag Pierre Jeanne in gebed verzonken. En hij voelde eerbied voor haar.

Zekeren dag zei hij tot haar vader:

— Ik loop hier niets te doen, en ik zou willen strijden voor Frankrijk... Als vele jonge mannen zoo handelen, moet onze prins koning worden en zullen we vrij zijn.

— Maar uw moeder? merkte Jacquot d'Arc

— Mijn zusters blijven bij haar. O, 't is of ik altijd vader tot me hoor zeggen, dat ik voor Frankrijk moet strijden.

— Denk er nog eerst eens goed over na, mijn jongen, ried Jacquot aan.

Pierre deelde zijn wensch aan zijn moeder mee.

— Wel, van mij moogt ge gaan, sprak de weduwe. Elken dag worden er onschuldige menschen vermoord, zooals uw brave vader. De jeugd moet het land van den vijand bevrijden. Ga, Pierre. Ik zal met uw zusters werken voor ons brood.

Men vernam dat de vijand weer voort getrokken was, En de vluchtelingen konden naar hun dorpen terug keeren. Ook die van Domremy gingen heen. Pierre vergezelde zijn moeder en zusters.

Domremy lag daar verwoest. 't Was een treurig gezicht. De menschen stelden zich dadelijk aan 't werk om een huisje of een hut te bouwen. Pierre, door zijn zusters en Jacquemin, den oudsten broer van Jeanne, geholpen, deed 't zelfde. Zijn moeder geraakte onder dak.

Nog andere jonge mannen wilden naar 't leger. Op zekeren avond ging Pierre afscheid nemen van de familie d'Arc. Twee zoons zouden de volgende week ook dienst nemen.

Jeanne liet Pierre uit en zei minzaam:

— Ge zijt een dappere jongen; we zullen elkaar terug zien. Ik kom ook naar 't leger.

— Gij, Jeanne! riep Pierre verbaasd uit.

— Spreek er met niemand over. Veel menschen lachen met me. Dat geeft niets. God zal Frankrijk verlossen. Goede reis, houd u kloek, Pierre.

Jeanne keerde in huis terug. En over haar vreemde woorden nadenkend, ging Pierre huiswaarts. Daar wachtte hem een verrassing. Er was bezoek. De bezembinder uit het woud had gehoord, dat de menschen van Domremy teruggekeerd waren. En hij kwam nu vertellen dat hij in het woud het lijk van Bertrand gevonden en het op 't kerkhof van zijn eigen dorpje eerbiedig begraven had. De kar en de ezel waren blijkbaar door de soldaten meegenomen. Pierre, zijn moeder en zusters waren den goeden man zeer dankbaar voor zijn naastenliefde.

Den volgenden morgen vertrok Pierre. Zijn moeder weende, toen ze hem omhelsde en dan zegende.

— God behoeft u, mijn kind, zei ze. Help ons arm land bevrijden!

Pierre was ook diep ontroerd. Hij verliet zijn huis en zijn dorpje.

Hij kwam te Vaucouleurs aan en ging naar het huis van den kapitein. Deze merkte op, dat

Pierre nog zoo jong was. De knaap vertelde zijn geschiedenis.

— Wel, sprak de Baudricourt toen, ik neem u in dienst, want ge ziet er een dapperen jongen uit.

Pierre werd bij het personeel van den kapitein geplaatst. Hij kreeg een net pakje, sterke laarzen, een hoed met pluim en wapens.

Op een avond zat hij met een ouderen soldaat te praten.

— Van waar komt gij? vroeg deze.

— Van Domremy.

— Zoo, zoo. Dan kent ge daar zeker wel een meisje dat Jeanne d'Arc heet.

— O, heel goed.

— Spreekt ze nog van Orléans te bevrijden en den koning naar Reims te leiden.

— Wat bedoelt ge?

— O, weet ge dat niet? Die Jeanne d'Arc is over eenigen tijd bij onzen kapitein geweest. En ze beweerde, dat ze stemmen uit den Hemel had gehoord, die haar zegden, dat ze met het leger Orléans moest verlossen en den prins naar Reims voeren, om er hem te doen kronen tot koning van Frankrijk. In de stad hier zijn er wel menschen die gelooven, dat zij door God gezonden is, maar wij lachen er mee. Als onze troepen de Engelschen niet kunnen verjagen hoe zou een meisje het dan doen?

— Jeanne d'Arc is zeer vroom, antwoordde Pierre, die door deze woorden ontroerde.

— Ja, dat kan wel, maar de kapitein wil zich niet belachelijk maken. Verbeeld u, dat boerenmeisje wilde, dat de Baudricourt haar naar den prins zou brengen. Ze durft nog al. De prins zou wel vragen, waarom onze kapitein hem een zottin stuurt.

Pierre zei niet veel meer, doch nu geloofde hij, dat Jeanne groote daden zou verrichten.

De knaap was ijverig en verstandig en leerde vlug de wapens beoefenen. De kapitein die ook bemerkt had, dat Pierre lezen en schrijven kon, was zeer tevreden over hem.

Zoo gingen eenige weken voorbij. Het speelt Pierre, dat zijn bende altijd maar in dit stadje bleef en niet ten strijde trok. De kapitein zei hem eens dat prins Karel geen geld bezat om den oorlog flink te voeren, en het er met Frankrijk droevig voor stond.

Zekeren morgen keek Pierre verrast op. Jeanne d'Arc kwam met een ridder naar het huis van den kapitein. Ze zag haar dorpsgenoot en knikte hem vriendelijk toe.

Pierre werd wat later door zijn meester geroepen, deze vroeg hem of hij Jeanne goed kende.

— Jawel, kapitein, ik kwam dikwijls in haar huis.

— En is ze wel goed wijs?

— Jeanne is zeer verstandig, kapitein. Ze heeft zo'n medelijden met prins Karel en het volk.

— Wel, blijf maar hier, als ik met haar spreek.

Jeanne werd binnen geleid.

— Wat komt ge doen? vroeg Robert de Baudricourt.

— U vragen, zooals de eerste maal, mij bij prins Karel te leiden. Stemmen uit den Hemel zeggen me elken dag, dat ik Orléans moet bevrijden en den prins, als overwinnaar, naar Reims voeren, waar hij tot koning gezalfd zal worden.

— Zoudt gij dan aan het hoofd van 't leger durven rijden in 't gevecht?

— Ja, kapitein. Ik moet. De stemmen uit den Hemel zeggen het me. En Christus zal Frankrijk bevrijden. Hij doet het, ik niet, kapitein. Maar de soldaten zullen mij volgen.

— Weet uw vader dat?

— Neen... Vader zou me thuis opsluiten. Ik moet gehoorzamen aan de stemmen uit den Hemel. O, kapitein, waarom talmt ge nog? Het leger van den prins is gisteren weer eens bij Reims verslagen geworden.

— Hoe kunt ge dat nu al weten?

— Van stemen uit den Hemel. Laat ons geen tijd verliezen! Breng of zend me naar den prins en Frankrijk wordt bevrijd.

— Waar hebt gij die stemmen gehoord?

— Ik heb het u vroeger al gezegd: in het veld, bij de schapen of op het kerkhof en in de kerk. Het is al lang... Maar ze spreken nog tot mij.

— Ik moet er eens over denken.

Jeanne verliet de zaal. Ze logeerde bij familie. De menschen te Vaucouleurs wisten waarvoor ze kwam en velen geloofden in haar taak.

Pierre was ontroerd; hij dacht aan dien avond, toen hij Jeanne op het kerkhof geknield zag. Toen hoorde ze zeker ook die stemmen. En zij zou het meisje zijn, waarover ze gesproken had.

Jean de Metz en Bertrand de Poulengy, twee ridders, zetten den kapitein aan, Jeanne naar den toen hij Jeanne op het kerkhof geknield zag. Dan kwam het bericht van de nederlaag door Jeanne al verteld.

— Het is dus toch waar, wat ze zei, dacht de Baudricourt. Zij is geen gewoon meisje. Wel, ik zal ze naar den prins zenden. Er gebeure, wat er wil.

Jeanne d'Arc werd opnieuw geroepen en ze was blijde, toen ze vernam, dat de kapitein aan haar verzoek wilde voldoen.

— Nu zal Frankrijk gered worden, sprak ze.

De maatregelen voor de reis werden genomen. Jeanne moest een goed geleide hebben, want om prins Karel te bereiken, zou de tocht door een streek gaan, waar vijandelijke soldaten waren.

Pierre vroeg of hij tot het geleide mocht behooren. De kapitein stemde toe.

De bewoners van Vaucouliers vernamen dat Jeanne zou vertrekken. Men maakte voor haar een pagecostuum en ze kreeg ook een zwart paard en een degen.

Op een avond vertrok ze. Jean de Metz en Bertrand de Poulengy stonden aan het hoofd van het klein geleide ruiters waarbij ook Pierre zich bevond. De kapitein en veel burgers gingen mee tot aan de poort. De ridders zwoeren dat ze goed voor Jeanne zouden zorgen. Ook Pierre was bereid zijn leven voor haar te geven.

Jeanne had een brief van den kapitein voor den koning. Ze wuifde naar de aanwezigen en de kleine stoet verdween in den mist. Men zou alleen in den nacht reizen en zich overdag verbergen.

Een dag nadien kwam oom Durand aan Jeanne's vader vertellen wat er gebeurd was.

Jacquot was eerst kwaad. En zijn vrouw weende. Maar de oom overtuigde hun, dat Jeanne aan Hemelsche stemmen gehoorzaamde. Toen zond Jacquot zijn twee zonen Jean en Pierre naar 't leger, om over hun zuster te waken.

III.

De Engelschen en de Bourgondiërs belegerden de sterke vesting Orléans. Als die stad viel, was

het met Frankrijk gedaan. Er werd hevig gestreden.

In Orléans was al gebrek aan levensmiddelen en de burgers lieten den moed zinken. Maar daar vernamen ze, dat een maagd, door God gezonden, aan 't hoofd van een leger verscheen, om de stad te bevrijden. O, men geloofde het. En de hoop herleefde.

En 't was waar, Jeanne d'Arc naderde. Ze had na den lastigen tocht te Chinon den prins gesproken. Eerst waren de heeren van Karels hof vol twijfel geweest. Lang hadden ze gepraat. Jeanne zei, dat er gehandeld moest worden. Ze wachtte op een kasteel. Wel zes weken gingen voorbij. Eindelijk dan toch werd een leger gevormd en Jeanne d'Arc stelde er zich aan 't hoofd van. Ze had van den prins een wapenrusting gekregen en een harnas voor haar paard. Ze reed als een ridder en droeg een standaard met de woorden: « Jesus-Maria ». De soldaten hadden ontzag voor haar. Jeanne was streng. Ze verbood het vloeken en de ruwe zeden. Zoo trok men naar Orleans.

Het leger kwam bij den vijand. Jeanne d'Arc zei, dat men niets moest vreezen. Pierre behoorde tot haar lijfwacht.

Het leger trok over de rivier. De Engelschen roerden zich niet. De troepen kregen nog meer vertrouwen.

Op een avond hield Jeanne d'Arc haar intocht

binnen de stad. Het volk liep samen en juichte haar toe. In alle huizen brandde licht. Op de pleinen had men vreugdevuren ontstoken. Jeanne steeg aan een kerk van haar paard. Ze trad binnen en dankte God.

Jeanne bleef eenvoudig. Ze ging overnachten in het huis van een edelman, Jacques Boucher.

Maar Orleans was nog niet bevrijd. De forten rond de stad bevonden zich in de macht der Engelschen. Jeanne liet dezen een brief brengen en beval ze de versterkingen te verlaten. Ze wachtte nu op antwoord.

Voortdurend troopte het volk vóór het huis samen en 't riep en schreeuwde tot Jeanne zich nu en dan vertoonde.

Op een middag lag Jeanne wat te rusten. Plots sprong ze op. Ze verliet de kamer en riep Pierre.

— Er wordt gevochten, zei ze. Help me mijn wapenrusting aan doen. Ik moet daar zijn, waar Fransch bloed vergoten wordt.

Ze ontbood haar officieren.

— Er wordt gevochten! herhaalde ze. Ik weet niet waar. Maar Hemelsche stemmen waarschuwen mij. Breng mijn paard voort! We moeten er heen.

Niemand dacht er aan, om ongehoorzaam te zijn. Met haar gevolg verliet Jeanne de stad door de Bourgondische poort. En ja, bij het fort Saint-Loup werd gestreden. De Fransche troepen zagen

Jeanne en kregen nieuwen moed. Jeanne overzag het gevecht. En het eenvoudig meisje toonde meer beleid dan de officieren.

— De troepen zijn te ver uiteen, riep ze. Breng ze meer bijeen!

Ze ging met haar banier naar de overzijde.

— Wees toch voorzichtig! smeekte Pierre. Het regent hier pijlen en steenen uit het fort.

— Valt de sterkte aan! gebod Jeanne.

De Franschen bestormden het fort dan, en overden het.

De eerste overwinning bracht veel vreugde in de stad. Den volgenden dag was het Ons Heer Hemelvaartsfeest.

— Er mag heden niet gevochten worden, zei Jeanne.

En wat zij beval moest gebeuren.

Maar daarna ving de strijd weer aan. Jeanne liet eerst mis lezen voor de troepen. En vervolgens reed Jeanne weer het leger vooruit, roepend:

— Bij God, houdt moed, vooruit!

En nieuwe forten worden genomen. De Engelschen moesten achteruit.

's Avonds zei Jeanne tot Pierre en haar broeders, die hier ook waren:

— Morgen zal het een groote dag zijn. We zullen zwaar strijden en er zal bloed vloeien uit mijn lichaam.

— Ge moogt u zoo in 't gevaar niet wagen, sprak Pierre.

— Ik doe, wat de stemmen uit den Hemel mij bevelen.

's Morgens was ze heel vroeg op en ging eerst ter kerk. Dan steeg ze te paard. Men moest heden de vesting « Les Tourelles » aanvallen. De muren waren hoog en kloek. Jeanne reed weer vooruit.

— Tooverheks, schreeuwden de Engelschen van de torens. Koewachtster, veehoedster!

De eerste aanval werd afgeslagen.

— Houdt moed! riep Jeanne. Zet de ladders tegen de muren en klimt naar boven, binnen het fort.

De ladders werden geplaatst, al wierpen de Engelschen steenen, kokende olie, en schoten ze pijlen af. Pierre zag, dat Jeanne 't eerst een ladder wilde bestijgen.

— O, doe dat niet, smeekte hij.

En hij schrok nog meer, want Jeanne viel neer, door een pijl getroffen, onder de schouderplaat van het harnas.

— De tooverheks is dood! juichten de Engelschen.

Pierre had Jeanne reeds opgericht; de broeders en anderen snelden ter hulp. Jeanne werd weggedragen. Haar biechtvader Pasquerel, was dadelijk bij haar. Jeanne kwam bij kennis en glimlachte.

— Ik zal niet sterven, zei ze.

Een heelmeeester bestreek de wonde met olijfolie. Jeanne bad en stond dan op.

— Doe mijn wapenrusting weer aan, ik keer terug naar het leger, sprak ze.

En ze ging. De Engelschen waren teleurgesteld en werden angstig. De Franschen juichten Jeanne toe. Zij raakte met haar standaard de muren van de vesting aan en riep:

— Trekt binnen, het fort is aan ons!

De Franschen stormen de ladders op, beklommen de wallen, vochten er man tegen man. Jeanne ook steeg op den muur. De Engelschen vluchtten. Velen sneuvelen, 't Ging er wreed toe. Jeanne zank op de knieën en weende. Ze vond het vreeselijk, dat de verlossing van Frankrijk zooveel bloed deed vloeien.

's Avonds reed ze met de overwinnende troepen Orleans weer binnen. De menigte juichte. Orleans was bevrijd. De Engelschen vloden heen. Maar nog andere steden moesten genomen worden om Reims te bereiken, waar de koningen altijd gekroond werden.

En weer voerde Jeanne d'Arc het leger ter overwinning.

De groote dag brak aan waarop Karel VII in de hoofdkerk van Reims gezalfd werd. Jeanne stond aan het altaar met haar standaard.

Er werden prachtige feesten gevierd. Maar dan

moest de koning naar Parijs, de hoofdstad. Op den weg waren nog steden in de macht van de Bourgondiërs of de Engelschen. Jeanne leidde nogmaals het leger en bracht het vóór Parijs. Maar veel voorname heeren waren jaloersch op haar en toonden zich vijandig. Ze werkten haar plannen tegen. Jeanne kwam met haar troepen te Compiègne. Bourgondiërs en Engelschen vielen deze aan. Door de tegenwerking was er verwarring. De vijand bleek de sterkste.

— Laat ons vluchten! smeekte Pierre. De vijand omsingelt ons.

— Strijden! riep Jeanne.

Maar talrijker stormden de Bourgondiërs aan. Pierre wilde Jeanne beschermen, doch kreeg een sabelhouw en stortte neer. En soldenier Lyonnell sprong achter op Jeanne's paard, sloeg zijn armen om haar heen en rolde met haar in 't gras. Jeanne d'Arc was gevangen...

IV.

Als een bedelaar, zoo haveloos en vermagerd, kwam Pierre de stad Rouaan binnen. Hij was lang ziek geweest door zijn wonde en had in een hut gelegen. Toen hij hersteld was, vernam hij, dat Jeanne d'Arc voor tien duizend gouden kronen door de Bourgondiërs aan de Engelschen uitgeleverd en naar Rouaan gevoerd was. En de koning en zijn heeren deden niets om haar te bevrijden.

Ja, Fransche geleerde personen durfden nu ook beweren, dat Jeanne d'Arc al die overwinningen met de hulp van den duivel had behaald. Zoo be- toogden ook de Engelschen, die haar zeer haat- ten.

En tot zijn ontzetting vernam Pierre, dat een rechtbank Jeanne d'Arc als tooverheks veroor- deeld had om verbrand te worden.

Treurig sloop Pierre door de straten van Rouaan. Hij vroeg waar Jeanne gevangen was. Men wees hem het oud kasteel. Hij zag de grauwe muren. O, hoe gaarne had hij Jeanne gespro- ken...

Pierre kreeg vlagen van woede. Laf waren de koning en zijn heeren, om het dapper meisje aan haar lot over te laten. En waarom maakten de ste- den als Orleans en andere geen oproer? Was er dan geen dankbaarheid meer?

Pierre ging in een klein logement. Daar lag hij op een ellendigen beddezak. Dien nacht weende hij veel. Drie dagen zwierf hij rond het kasteel. Men had hem verteld, dat Jeanne daar met ketens aan de voeten neerlag.

Den vierden dag vertelden de menschen elkaar, dat de heks vandaag verbrand zou worden. Pierre ging met de menigte mee naar een plein. En ja, daar lagen rond een paal takkebossen opgestapeld.

— Daar is ze! klonk het.

Een wagen naderde. En Pierre zag Jeanne in

een mantel gehuld. Op het hoofd droeg ze een mij- ter met de woorden: « Ketterin, afvallige, afgo- dendienares ».

Pierre balde de vuisten. Wat een leugen! Jeanne, die vroom was als een Heilige. Pierre drong door het volk, al hoorde hij scheldwoorden en kreeg hij stompen.

— Jeanne! riep hij, en wuifde met de hand.

De martelares bemerkte hem, knikte en hief de oogen hemelwaarts. Pierre brak in tranen uit.

De wagen reed bij de strafplaats. De beul en zijn knechten haalden haar van den wagen en bonden haar aan den paal.

— Geef mij een kruis! vroeg Jeanne.

Een monnik liet er een halen uit de kerk en stak het Jeanne toe. Zij omhelsde het.

De beul had het hout reeds aangestoken. De monnik troostte Jeanne en sprak over den Hemel.

— Ja, ik ga tot God, zei Jeanne. O, broeder, pas op... het vuur komt aan uw kleed.

De rook dwarrelde op. Jeanne werd er achter verborgen.

— Ik ben geen afvallige, geen ketterin, geen heks! riep Jeanne.

— Ge zijt een Heilige! schreeuwde Pierre.

— Wat ik gedaan heb, werd mij door stem- men uit den Hemel bevolen.

— Ja, ja! kreet Pierre. Gij zijt een Heilige!

De vlammen sloegen hooger op. En in het vuur

zag men de jonge martelares. « Jezus », sprak ze. En ze boog het hoofd en was dood.

Het volk zweeg, diep onder den indruk. Plots zag Pierre Jeanne's broeders. Ze waren ook tot hier hun zuster gevolgd. Maar ze hadden niets meer voor haar kunnen doen. Bleek stonden ze in 't volk. Het vuur werd gedoofd. De hoofdschout liet de verkoolde overblijfselen, de asch, van Jeanne d'Arc verzamelen en in de rivier de Seine werpen.

Pierre lag 's avonds ziek van smart op zijn ellendig leger. Hij wilde toch naar Domremy. Met Jeanne's broeders vertrok hij. Lang duurde de reis. Als hij er aankwam, was het nieuws van Jeanne's dood al bekend. Maar ontroerd luisterden Jacquot d'Arc, zijn familie, vrouw Bertrand en allen naar 't verhaal van Pierre en Jeanne's broeders.

Pierre ging als vader handel drijven. Maar op zijn gelaat bleef een droevig waas.

Frankrijk werd vrij. De Engelschen behielden alleen eenige steden aan de zee zooals Calais.

Ondankbaar had men haar, die de verlossing bracht, behandeld. Het volk echter eischte recht. Jeanne's nagedachtenis werd door 't gerecht in eer hersteld.

En nu vereert men vooral in Frankrijk Jeanne om haar heiligheid. Er zijn standbeelden voor haar. Men toont te Domremy haar geboortehuis.

EINDE.